

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v, na
mesec. — Posamezna štev. 10 v.

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna petstvarica (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 v
za trikrat 10 v
za več kot trikrat 9 v

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredni nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Nemškonacionalna divjaštva na Koroškem.

Celovec, 15. novembra 1909.

V beljaški okolici leži prijazna vas Brnca. Tamošnji prebivalci so izključno sami Slovenci, kar priznava celo sama »Villacher Zeitung« v istem trenutku, ko poziva beljaške Nemce, da gredo odbijati na Brnco »predrzen napad« Slovencev iz »Kranjske«. Narodno zelo probujeni Brnčani so si namreč postavili lep »Tamburaški dom«, društveno hišo.

Za nedeljo, 14. t. m., je bilo napovedano v »Miru« brez vsakega bobnanja povodom otvoritve društvenega doma skromno slavlje z govorom in igro »Cigani«. Sokolov, o katerih so Nemci sanjali, splohi ni nihče klical. Sovraštvo nemških narodovcev ni moglo strpeti nedolžne slovenske zabave. Ker se zadnje čase čutijo nemški narodovci na Koroškem v senci Bienertrovega ministrstva popolnoma neomejene gospodarje v deželi, in smatrajo Slovence kot popolnoma brezpravne helote, zato niso mogli opustiti tudi te prilike, da ne bi izzvali zoper brnške Slovence naravnost ostudnega škandala. Ker bi se morali v javnosti svojih tolovajstev pred vsakim količjak poštenim človekom sramovati, zato so si izmislili čeden načrt, s katerim so upali javnost preslepiti in s plašcem golih laži prikriti svoje ostudno počenje. Brez vsake podlage so zagnali krik, da hočejo priti na Brnco kranjski telovadci in nahujskati »miroljubne domačine bindišarje« zoper Nemce. »Villacher Zeitung« je objavila na celi prvi strani krvav poziv na Nemce, da se naj v največjem številu udeležijo obrambnega izleta (na slovenskih tleh) na Brnco! Tudi »Freie Stimmen«, uradni organ koroške nemškonacionalne stranke, je objavil tak poziv. Značilno! Sram je bilo te ljudi povedati: pojdimo nad domače Slovence, zato, ker sicer vedno in sistematično farbajo svet, da so domačini Korošci najboljši prijatelji Nemcev, le nekaj kranjskih privadrancev da hujska. Kdo se pač pri nas na Koroškem zveni za »Sokole«? Nihče jih ni klical, tudi sami se niso ponujali.

Pa dovolj ni bila hujskarija po listih, še lepakov so nabili polno po Beljaku. Še Celovčane so klicali na pomoč. In prišlo je na Brnco res do dvesto nemških pretepačev s palicami. Prvo bando je pripeljal učitelj Gitschtaler, drugo železniški paznik Pernel. Bili so to izključno sami c. kr.

uradniki, komiji in najeti delavci nemškonacionalnega delavskega društva »Germania«, na čelu jim c. kr. uradniki državnih železnic. Šli so naravnost pred društveni dom, kjer seveda niso našli Kranjcev, najmanj pa Sokolov, začeli pa so strašno rjuti in vpiti. Seveda bi bili dom naskočili, da niso stali pri vratih štirje orožniki s c. kr. komisarjem dr. Lahovnikom. Ko je blagoslovil domači g. župnik Katnik poslopje, so med ceremonijami zatulili »cerkveni himni« »Die Wacht am Rhein« in »Stimmt an mit hellem Klang!« Zahtevali so, da naj komisar odstrani zastave, da se slavlje ne sme vršiti, vpili vsi vprek, da jih ni bilo lahko razumeti in vihteli palice — prava podoba indijanskega naskoka na naselbine v Ameriki. Predsednik »Germanije« je nagovoril nahujskano množico in grozil, »če zastava ne izgine v desetih minutah, jo bodo siloma sneli, ali bo to komisar dovolil ali ne«. Seveda slovenski može in mladeniči, domačini, na izzivanja niso mogli dolgo molčati. Prišlo je do pričkani, nacionalci so začeli celo grabiti nekatere može, a orožniki so jih zopet ločili. Čudom pa so se ljudje povpraševali, zakaj orožniki najhujših izzivačev niso aretirali, zakaj se druhalci ni pozvalo, da se razide. Celotako predrzni so bili, da so metali na streho in skozi okno, kjer je bila razobešena zastava, kamenje. Drug na drugega so lezli, da bi dosegli trobojnico, a vsega tega niso videli orožniki in so branili zastavo le naši vrli može in mladeniči. Da se demonstrantom odvzame vsaka senca povoda, je dal društven predsednik na opetovano prošnjo komisarjevo prostovoljno odstraniti zastavo. Komisar si ni mogel proti druhalci pomagati. In šele potem, ko je bila zastava odstranjena in je naznanil komisar druhalci, da se igra ne bo vršila, so se počasi tuleč odstranili.

Domače ljudstvo je bilo ogorčeno. Odločno je zahtevalo, da se mora slavlje vršiti, ker se od beljaških uradnikov ne dá na noben način komandirati. In vršila se je slavnost s celim naznanjenim sporedom, čeravno tri ure pozneje, nego je bilo napovedano. Že imenovani Pernel je bil tako predrzen, da se je umešal med ljudi, zanašajoč se menda na mrak. V razsvetljenem domu pa so ga spoznali, in kakor iz enega grla je zavpila množica: »Ven ž njim!« in kakor bi trenil se je znašel mož na mrzlem zraku. Slavnostni govornik g. Smodej je zasluženo in med velikim odobravanjem občinstva razkril grdo zagrezenost in zlobo nemških nacionalcev. Očital je tudi okrajnemu glavarju, da ni prepredil naznanjene demonstracije. O tem spregovorimo posebej.

Omenimo le še to pot, da so stali na čelu razgrajev uradniki državne železnice: komisar c. kr. državnih železnic Dell, ki je igral nasproti vladnemu komisarju vlogo odposlanca razgrajev, asistent Rudl, asistent Pfeiffer, tehnični uradnik Lodron, adjunkt Rössler, zloglasni Petz in še par drugih neznanih. Kaj poreče k temu minister Wrba? Kaj Bienertrovo, »Slovanom pravično« ministrstvo sploh? Da nismo brezpravni, bo dokazala naša slovenska delegacija! Krivice in surovosti, ki jih izkušamo koroški Slovenci od Nemcev, vpijejo po maščevanju, po zadoščenju!

Pohujšujte se!

Ali nič ne vidite, liberalci vseh dežel? Ali se nič ne pohujšujete vaše duše? Te dni je stala pred porotniki v Parizu žena, ki je vsa, kolikor je je, plod moderne svobodomiselnosti Francije, formula njenega bistva, vtelesenje bogotajskih teorij. Madame Steinheil je Pariz, Pariz, kakršen je vzor liberalcev na celem svetu.

Vedno so bile take grešnice, ne samo v svobodomiselnosti Franciji. Ali tega ni bilo, da bi javnost dvigala na ščit propalico, da bi javnost venčala čelo ničvrednici, da bi ženska, ki je morila, v javnosti s tem pridobila in si še večji ugled osvojila.

Madama Steinheil ni samo nezvesta soproga, ni samo grešnica, pred katero so ležali na kolenih od predsednika republike počeni vsi najvišji dostojanstveniki svobodomiselnosti Francije, ona je tudi morilka, večkratna morilka, ki je v salonih znala govoriti z največjo fineso, kadar pa je nastopala noč, je klela in govorila kakor zavržena deklina in njene roke so znale daviti in kri prelivati.

In kljub temu, da je razprava pokazala v polni luči njeno lažnjivost ter propalost in kljub temu, da ni bilo dvoma o enem njenih umorov, kljub temu, da se je pokazalo, kako je namenoma potlačila v svojo afero nedolžne, je bila oproščena.

Zakaj? Ker če bi jo bili obsodili, bi bili morali obsoditi vse, ki stojijo na čelu moderni svobodomiselnosti republike. Obsoditi bi morali preiskovalnega sodnika, ki ga je omamila, da je potegnil v afero nedolžne, obsoditi bi morali vso policijo, obsoditi one ministre in generale, ki so bili njeni vsakdanji gosti, obsoditi one, ki so se je poslužili, da je umorila predsednika republike, Faureja, da ne bi slednji protestiral in preprečil sankcije proticerkvenih zakonov!

In zato so ji, ko je bila oproščena, njeni visoki svobodomiselnosti prijatelji pre-

skrbeli velikanske ovacije in pariška sodrga ji je ploskala — morilki in ničvrednici!

Ali se nič ne pohujšujete? Se nič ne zgražate, vi liberalci, ki ste drugače tako »tenkočutni«?

O položaju.

Ljubljana, 16. nov. 1909.

Ali pade, ali se izpremeni Bienertrova vlada, ali ostane, to vprašanje pretresa danes osobito nemška javnost, ki je umevno zaljubljena v sedanjo vlado, od katere dobi, kar hoče, seveda na škodo Slovanov. Ko se je dognalo, kakšno stališče zavzemajo Poljaki, so nemška glasila sama priznala, da so dnevi predpustne Bienertrove vlade šteti. Zdaj z neko mrzlično naglico zanikavajo, kar so še včeraj trdili. In zopet in zopet se vidi, da imajo svoje roke vmes tisti, ki znajo sicer, da morajo kmalu zapustiti ministrske sedeže, a se jih krčevito drže. Samoobsebi umevno je prvi pričel boj zase Schreiner, ki v svoji »Brüxer Ztg.« pripoveduje, da Bienertrova vlada ni noben način ne postanejo žrtve »Slovanke Unije«. Ko tako potolaži sebe, pa mož bridko dostavi, da se izpremeni vlada, če se doseže sporazumjenje med opozicijo in delokjubnimi strankami. Nemški radikalci se zelo zavzemajo za Bienertrovo vlado. Poslanec Pacher je na svojem nedeljskem shodu v Karlovih Varih naglašal, da morajo Nemci Bienertrovo vlado zato podpirati, ker zahtevajo Slovani izpremembo. Pšico za sedanjo vlado je tudi izpustil »Neues Wiener Tagblatt«, ki pripoveduje, da vladar na noben način ne dopusti, da bi mu izsilili vladno izpremembo. Nemški listi poročajo iz čeških krogov, da bo zdaj delal Glabinski na prehodno ministrstvo. Odstopili bi dr. Schreiner, dr. Hohenburger, Ritt in Wrba. Prehodno ministrstvo bi vladalo do Božiča, po Novem letu se sestavi popolno parlamentarno ministrstvo. Češke žene so imele v Pragi shod, na katerem so zahtevale narodne šolske postave, ljudsko štetje naj se izvede po načelu materinščine in ne občevalnega jezika, vsak minister mora znati tudi vsaj en slovanski jezik.

Sicer pa pišejo nemški listi le malo o avstrijski krizi, ker nič gotovega ne znajo. Nekoliki so pobobnali za Schreinerja, to je vse. Pač pa polne predale o ogrskih razmerah. Na Dunaju so namreč zdaj ogrski ministri Wekerle, Kossuth, Andrassy, Zichy, na Dunaj je tudi došel reški guverner grof Nako. Cesar je zaslísal v avdienci Andrassyja in Wekerla. O avdijencah poročajo, da vladar noče dati brez-pogojno koncesij. Cesar želi, naj bi seda-

LISTEK.

Vstaja Škender-Begova.

Angleško spisal Benjamin Disraeli, Earl of Beaconsfield. — Prevel I. M.

I.

Solnce je zašlo za gorami in po bujni atenski ravnini se je razširjal vijoličast žar grškega večera. Rahla sapica je potegnila in oljinski gaji so se vzbudili iz svojega poldanskega počitka, in zastave turškega bojnega ladijevja, ki je ležalo zasidrano v Pirenejskem pristanu, so plapolale v sinjem zraku. Iz enih mestnih vrat so prihajale v dolgi vrsti ženske k vodnjaku, iz drugih je prijezdila četa krasnih jezdecev, ki so veselo vihteli svoje sulice v zraku dirjajoč po ravnini. Ptice so pevale, žuželke so šumele, cvetlice so dihale vonj, vse je navdajalo zrak s prijetnimi glasovi in dišavami.

Na visokem skalovju Akropole je stal sredi razvalin minervinega templja samotni človek in zrl na to krasno prizorišče. Okolu njega so se dvigali slikoviti spomeniki starodavne umetnosti, nesmrtni stebri, kojih somerje zatemneva moderne proporcije mirobnih karijatid, ki nosijo svoje nežno breme, s polno dovršenostjo

izklesane podobe, kipeče junaškega življenja. Dasi je bil tujec oblečen kakor moslem, očitno ni bil neobčutljiv za to lepoto, in njegova postava in obraz ne bi slabo pristajala sovrstnikom Perikleja in Fidije. Bil je v cvetju življenja, nenavadno lepe rasti in krepke postave; njegovo visoko, belo čelo, njegov ravni profil, njegov okroglasti obraz in njegove zaokrožene ustnice, vse je kazalo na obraz, kakoršen je navduševal kiparje okolu stoječih polbogov.

Tujčeva obleka je bila krasna, klasična. Okolu glave se mu je ovijal škrlatno rdeč turban in na njem so se lesketali dijamanti. Njegov telovnik, ki se je tesno oprijemal prsi, je bil iz zelenega žameteta in bogato vezen z zlatom in biseri. Nad njim je nosil lahek jopič iz rdečega žameta, ki je bil enako vezen in obrobljen s sobolovino. Nosil je tudi bel plašč, kakor je bil navaden med Albanci; njegove noge so pokrivala sandale opankane do kolen z bogato vezanim zelenim žametom. Izza širokega rdečce-usnatega pasa so štrleli z dragulji posuti ročaji raznovrstnih kratkih mečev, ob strani pa mu je visel v nožnici iz cizeliranega srebra dolg scimeter (zakrivljena sablja).

Tujec je zamišljeno zrl na prostrano prizorišče pred seboj.

»Krasna Grška!« je vzkliknil, »še vedno si moja domovina! Žalostna je

moja usoda, čudna in otožna, vendar ne brez upa. Toda jaz sem vojak in dolžan sem bojevati se proti tebi; toda jaz ne bom v bojih nikdar pozabil krvi, ki se pretaka po mojih žilah. Temistoklej je rešil Grško in umrl kot satrap; njegov potomec sem; naj zamenjam njegovo usodo in vsaj umrjem kot rodoljub.«

Tedaj pa se oglasi iz bližnjega samotana večerni pozdrav Devici Mariji. Tujec se zgane, ko sleti glasovi zadane na njegovo uho, in vzame iznad srca majhen zlat križec in ga iskreno poljubi; nato pa hitro odide po strmih skalah citadele navzdol proti mestu.

Stopal je po ozkih, vijoličnih se atenskih ulicah, in dospel do neke mramornate palače; njen graditelj gotovo ni vpošteval okoli stoječih modelov, ki mu jih je čas ohranil; dasi pa je žalila moderna palača klasični okus, bila je vseeno veličastna. Pol tucata stražnikov, s čeladami in ščiti, je postajalo pred vhom; njih vojaška oprava je bila v čudnem nasprotju s topovoma, ki sta ponosno stala ob vratih in ki jih je beneška republika poklonila v dar atenskemu knezu. Ko je tujec korakal mimo njih, so ga stražniki po vojaško pozdravili. Vstopil je na velik štiriočlani vrt, z arkadami, ki so jih nosili številni tenki in nizki stebri; bili so barbarskega dela in iz raznobojnega mramorja. Sredi vrta je pljuskal v zrak vodometa in izpod njega je

tekla šumeča voda po umetnih vodovodih ob drevoredih pomaranč in citron. Ob vodometu je na razkošnem ležišču počival mladi atenski knez Nicej in zrgl zamišljen v bogato ilustrovano knjigo.

»Oh! Ti si!« je rekel knez in se zasmije, ko se je tujec približeval. »Ravno v pravem času prideš opomnit me, da moramo storiti kaj več kakor samo čitati Peržane, da moramo igrati tudi njih vloge.«

»Dragi moj Nicej,« odgovori tujec, »pridem samo, da se poslovim od tebe.«

»Posloviš!« vzklikne knez začudeno in žalostno. In vstal je s svojega počivališča. »Ha! Kaj pomeni to?«

»Le preveč res je,« reče tujec, ki ga odvede knez proti drevoredu. »Pripetili so se dogodki, ki docela ovržejo vse naše načrte; in mene pa silijo v položaj, ki je za me usoden in strašen. Hunijad je z veliko vojsko nenadoma prekoračil Donavo in premagal vse, kar se mu je postavilo na pot. Jaz sem dobil povelje, da nemudoma odidem v Albanijo in se na čelu Epircev podam v glavni tabor.«

»Ali res!« je dejal Nicej iznenaden. »Moja pisma mi ne sporočajo ničesar o tem. Tako nenadoma! Ali je sultan Amurat sam na bojišču?«

»Ne, Karambeg je poveljnik. Opravičil sem pri sultanu svoje odlašanje z navideznimi težavami pri sklepanju naše po-

nja vlada trajno vladala in da izvede tekoče posle, predvsem volivno preosnovno. Vojaške koncesije bi vladar dovolil, če bi koncesije omogočile, da se vzdrži Wekerlova vlada.

O razmerah med Italijo in našo državo objavlja »Temps« članek, ki izjava, da dokazuje slučaj generala Asinarija, kako Italijani sovražijo svojo zaveznico Avstrijo. Nasprotje med obema državama je tako, da če preneha zveza med obema državama, ji bo najbrže v šestih mesecih sledila vojska.

Veliki shod S. L. S. v Cerknici.

je bil v nedeljo, dne 14. t. m. Poročal je poslanec Gostinčar ob splošni pozornosti poslušalcev. Predsedoval je g. Korčec. Navzočih je bilo do 250 ljudi. Sprejele so se naslednje resolucije:

Javni ljudski shod izraža popolno zupanje poslancem S. L. S., osobito njemu načelniku dr. Šusteršiču, in jih pozivlja naj odločno vztrajajo pri začetem delu ter pobijajo lažnjivi liberalizem.

Shod najodločneje obsoja nesramno liberalno gonjo proti našemu prevzvišenemu knezoškofu, ki so jo uprizorili radi neke brošure in jim je le za škandal in nič drugega. Shod je v popolnem prepričanju, da je bila dotična brošura pisana iz najplemenitejšega namena in izšla iz poštenega plemenitega škofovega srca. Liberalna nesramnost nas še bolj tesno združuje v ljubezni in udanosti in kolikor bolj bodo nesramni liberalci napadali našega nadpastirja, toliko bolj tesno bodo združena z njim naša srca.

Navdušeno je ljudstvo pritrdjevalo tej zaupnici, na kar je predsednik zaključil shod.

Dnevne novice.

+ Slovenska liberalna narodna hinvščina v češki luči. Odličen naroden Čeh piše: »Da je slovenska »Sokolka zveza« odobrila dr. Oražnovo dejanje je nekaj nečuvvenega in samo pri liberalnih Slovencih mogoče. Dr. Pražak je svoj čas kot odvetnik posredoval za svojega klijenta prodajo neke češke posesti Nemcem. Dr. Pražak si je v pogodbi izračno izgovoril, da podjetje tudi v nemških rokah ne sme nasprotovati češkemu interesom, da mora vedno imeti samo češke nastavitelje — vsega tega si dr. Oražen ni upal ugotoviti — in vendar je češki narodni svet soglasno izključil dr. Pražaka iz svoje srede. Krivda dr. Oražnove je stokrat večja, zato je slovensko sokolstvo stokrat nižje, ker je demonstrativno vključil slovenski javnosti izvolilo dr. Oražna za starosta.« — Ta dopis govori dovolj jasno!

+ Klava zmaga. Pri nadomestni državnozborni volitvi so v nedeljo v Trstu dobili: dr. Pitacco (italijanski narodni liberalci) 2798, Nicolao (mednarodni socialist) 1667, dr. Slavik (slovenski narodnjak) 644, Pagnini (italijanski narodni socialist) 333, dr. Depangher (samostojen italijanski kandidat) 80, razni (razpršeni) 18 glasov; skupaj veljavnih glasov 5540. Absolutna večina je znašala torej 2771 glasov ter je zmagal italijanski liberalci dr. Pitacco z večino 27 glasov. Liberalcem se pač povsod tla majejo.

+ »Danica« se je s 1. novembrom preselila. Njen naslov je sedaj: VIII. Bz.

Schönborngasse 9, Parterre, 4 in ne Schönborngasse, 9, 4, 24.

— Odborova seja »Maticе Slovenske« dne 30. t. m. — I. Predsednik se spominja umrlega utemeljitelja »Maticе Slovenske« svetnika J. Majcingerja, akademika Vrbanica, pesnika Vidriča, lužiško-srbskega rodoljuba Čišinskega in stoletnice Slowackega. Priredi se »Ilirski Akademiji«. Knjižnica se urejuje. Matica pazi na razvoj denarnih zavodov, kjer ima naložen svoj denar. Pri odpremi knjig je postopati točno in natančno. Matica se udeležiti nameravane proslave Iv. Navratila in Lav. Gorenjca v Beli Krajini. — II. Razen Zbornika in Knezove knjižnice bodo knjige do 15. novembra natisnjene. Došlo je 8 leposlovnih in 7 znanstvenih rokopisov, med prvimi Lahovi »Brambovci«, med drugimi Adlešičeva »Bela Krajina«. Leta 1910. izide prevod Zeyerjevega (češkega) romana »Jan Marija Plojhar«; pozneje pridejo v poštev Prusov (poljski) roman »Faraon« in Baisova (češka) romana: »Zapad« in »Kalibuv zločin«, vendar bo kazalo prevode menjavati z »Zbranimi spisi slovenskih pisateljev, pred vsem dr. J. Mencingerja. Uvažuje se misel izdati kot založno knjigo Detelovega »Pegama in Lambergarja«; istotako študija o sociološki teoriji pok. Gumpłowicza. »Štajerska«, zemljepisni del, izide 1912., zgodovinski del 1914. ali 1915. Zemljevid pojde novembra meseca v tisk.

— Trgovci v Litiji in Šmartnem dajo p. n. občinstvu na znanje, da vsled tega, ker so mesta in trgi odpravili običajna novoletna darila, tudi taisti nikakih novoletnih ali drugih daril dajali ne bodo, namesto tega pa so sklenili, da darujejo za šolsko mladino in občinske reveže, in sicer ci pa za Šmartno pri Litiji.

— Otrok skrivnostno izginil. Iz Črmošnjice se piše. Posesniku domačinu Mausserju iz Travnega dola, občina Črmošnjice, se je pred nekaj dnevi izgubila 2 in pol leta stara hčerka. Oče je šel v bližnji pašnik vračat živino domov s paše in pustil deklico doma. Toda ni ji dalo ostati doma, spustila se je za očetom, zgrešila pot in izostala. Nikjer je ni mogoče najti, ne žive, ne mrtve, dasi je oče precej, ko je živino prignal in dete pogrešil, hitel iskat. Vsa okolica je bila na nogah, vse je iskalo otroka po hribih in dolinah. Nobenega tira, ne sledu. Oče se ne dá utolažiti, ker je bil ves zaljubljen v krasno rdečelasno punčko in nikamor ni šel brez nje. — Dogodba je vzbudila mnogo govorjenja. Na kak način je otrok izginil, kam zašel? Jam in brezen ni v onem kraju. Eni mislijo, da jo je kaka zver odnesla ali pa nedavno ustreljenega planinskega jastreba, drugi, da je ukradena itd. Nespametna pa je obdolžitev, da so jo tisti dan loveči lovci po nesreči ustrelili in zakopali. Želeti je, da se stvar razjasni.

— Umrl je v Radovljici pokojeni davčni sluga g. Franc Prešeren.

— Umrl je v Nini v Dalmaciji nadžupnik Pavel pl. Zankia, odličen hrvaški rodoljub. — Umrl je v Djakovu rektor tamošnjega semenišča kanonik Šajnovič.

— Zahteve mornarjev na trgovskih ladjah. Iz Trsta poročajo: Zveza kapitánov in častnikov trgovskih ladij je izročila pomorski oblasti dve spomenici, da ju odpošlje trgovskemu ministrstvu. V prvi spomenici se opozarja, da se naj kaj postavno ukrene, da se parniki s tovari ne bodo preobtežili, kar ni samo nevarno

za moštvo, ampak tudi za parnike. V drugi spomenici se zahteva en dan v tednu počitka za osobe, ki je uslužbeno na parnikih ter primerna ureditev službenih razmer častnikov in moštva, ki so v naporni kakor tudi nevarni pomorski službi.

— Nesreče na lovu. Na lovu 14. t. m. v občini Podraga pri Vipavi je neki gost iz Trsta obstrelil z ržni za zajce gonjača I. Ferjančiča. — Nesreča se je tudi zgodila na šentviškem lovu ob vznožju Nanosa. Posestnik Franc Kopatin iz St. Vida je šel z lovsko družbo samo kot gonjač s pogojem, da sme v zeti tudi sam puško s seboj. Izpodtaknil se je ob nek kamen, v roki z nabito puško, ki se je izprožila in mu je strel odtrgal dva prsta na roki.

— Iz šolske službe. Izprašani učiteljski kandidatinji Josipini Franketovi je dovoljen vstop v brezplačno šolsko prakso na dekliski osemrazrednici v Ljubljani. Dozdajni začasni učitelj v Starem trgu Anton Urbančič je nastavljen kot začasni učitelj in voditelj novoustanovljene enorazrednice na Gor. Jezeru (okraj Logatec), poučeval bo tudi na ekskursendni šoli na Otoku. Izprašani učiteljski kandidat Rupert Smolik pride kot začasni učitelj v Stari trg pri Ložu.

— Ponesrečeni rojaki v Ameriki. Iz Willocka v Ameriki se nam poroča od 4. novembra t. l.: Od maja meseca smo imeli že sedem pogrebov in izmed pokojnikov sta samo dva umrla naravne smrti. Ta dva sta Marija Mirt iz Dolenjskega in Fr. Fortuna, doma iz Poljan nad Škofjo Loko. Drugi so se ponesrečili v premogetem rovu in sicer Josip Mirt iz Dolenjskega, Ivan Nik iz kočevskega okraja in eden Anglež. Vlak je pred kratkim usmrtil N. Sulca in pred nekaj dnevi smo izročili materi zemlji Mihaela Bouh, katerega je vlak grozovito raztrgal. Vozilo je gotovo več vlakov čez njega. Naj bode vsem skupaj lahka svobodna zemlja!

— Rop v koprski cerkvi. Iz Trsta poročajo, da je nadsodišče zvišalo kazni vlomilec v koprski cerkvi Bassiju, Ursichu in Jencu odštetih do pet let težke ječe.

— Premorski prevoz iz Trsta v Severno in Južno Ameriko. Združena avstrijska plovstvena delniška družba (Vereinigte österreichische Schiffsahrtsgesellschaft) v Trstu je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani vozne red za leto 1910. od Trsta do Severne in Južne Amerike. Iz voznega reda za južno-ameriško proro je razvidno, da bo prihodnje leto več prevoznih prilik, kakor jih je bilo leta 1909. Omenjeni vozni redi so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Potres na Hrvaškem. Kakor poročajo iz Petrinje, je bil tamkaj precej močan potres. Po jakosti je bil v redu četrti od potresa dne 8. oktobra. Posode na policah so žvenketale in svetilke so se majale. Škode ni.

— Vlomi v cerkvene nabiraličke. Vse župne urade na Dolenjskem opozarjamo, da pridno spraznujejo nabiraličke po cerkvah. Čutiti je, da se je jako večja roka lotila ulamljati v iste. Na Žalostni Gori pri Mokronogu je tat odprl vse pušce, edino Weibelnova mu je bila preveč umetna. Da je premeten in najbrže ključavničar se izprevidi, ker je odprl visečo ključavnico, fino in precizno ameriško delo, sistema Chubb. To se posreči le izbornim močem. Tudi v župni cerkvi je vse pušice razbil, odpilil in odžagal. Ni pa

dobil nikjer dosti, na Gori nič, ker je bilo prejšnji dan vse pospravljeno.

Ljubljanske novice.

Ij Petstoletnica bitke pri Grunwaldu. Vsi k današnji veliki priredbi v »Unionu«. Bliža se petstoletnica slavne bitke pri Grunwaldu. Dasi bo petstoletnica, kakor smo v »Slovincu« poročali, še-le prihodnjo spomlad, se je med Slovani, posebej Poljaki, vršilo že celo vrsto priredb v proslavo 500-letnice bitke pod Grunwaldom. Naša organizacija je bila med Slovenci prva, ki je v »Slovincu« opozarjala na važnost tega spomina in ki prva stopa med ljudstvo z veliko priredbo v proslavo velikega slovanskega dne pod Grunwaldom. Skioptične slike, ki so jih dali napraviti Poljaki za svoje ljudske priredbe in so jih že rabili na nešteti poljskih priredbah, bodo udeleženci današnje naše priredbe videli zvečer v veliki dvorani »Uniona«. Pri priredbi sodeluje moški zbor »Ljubljane«. Prosimo občinstvo, da pride še nekoliko pred pol 8. uro, ker je začetek točno ob pol 8. uri zvečer.

Ij Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« sodeluje prihodnjo nedeljo pri komerzu Orlov v veliki dvorani »Uniona«. Skušnja moškega zbora za ta nastop je jutri, v sredo zvečer, za ženski zbor v četrtek zvečer. »Ljubljana« sodeluje tudi pri priredbah vseslovenskega delavskega shoda dne 28. t. m.

Ij Ponesrečen zagovor. »Slovenski Narod« jako ponesrečeno zagovarja dr. Oražna, češ, da je »Sokolka zveza« dala »strokovnjaški preiskati«, ako je bil dr. Oražen upravičen prodati slovensko posest Nemcem. Bog ve, ako češko sokolstvo vé za ta »strokovnjaški« oddelek slovenskega sokolstva. Ta »strokovnjaški« oddelek je gotovo odobril tudi podpise Sokolov dr. Tavčarja in Hribarja na nemško-slovenski pogodbi — ta »strokovnjaška« sokolska komisija odobri liberalnim Sokolom že v naprej vse, kar liberalci napravijo. Ali je ta »strokovnjaška komisija« morda našla, da nista bila dr. Tavčar in Hribar zvezana z Nemci, ampak dr. Ravnihar, ker sta prva dva ostala v sokolstvu, dr. Ravnikar se je moral pa umakniti. Te »strokovnjaške preiskave« so uprav krasna snov za narodno operoto! Da dr. Oražen ni bil primoran in opravičen prodati svoje pivovarne Nemcem, smo v soboto dokazali na podlagi dejstev, sokolska »strokovnjaška preiskava« je pa svojo vrednost pokazala že v dr. Ravnikarjevi zadevi. Jako neslano je tudi »Narodovo« pisarjenje o mengiški pivovarni. Mengiške pivovarne nima noben naš prvak v rokah, mengiška pivovarna je last Julija Stareta dedičev, Aurova pivovarna pa je bila edina last dr. Oražnove, in dr. Oražen je to svojo last, s katero je lahko samovoljno razpolagal, prodal za velik dobiček Nemcem. Dr. Oražen se je udeleževal bojkotnega 20-septembarskega gibanja proti Nemcem, bil je eden glavnih kričarjev in vendar je svojo last prodal Nemcem, Julija Stareta dediči pa niso stali na čelu bojkotnih kričarjev, se tega kričanja niso udeleževali in vendar je mengiška pivovarna ostala v slovenskih rokah. Da je tudi nekaj razlike, bo priznal tudi najzabitejši liberalci. Ko je dr. Oražen svojo pivovarno prodal Nemcem, za naš list ni bilo nobenega vzroka več, da ne bi priobčil inserata pivovarne »Union«, ker je ravno ta inserat najbolj kričeča reklama

godbe in ga potolažil z upanjem na večji davek.

»Ko mi delujemo na to, da se ta davek sploh ne bo več plačeval!« je pristavil Nicej in se nasmeljal.

»Da, mi dragi prijatelji!« odvrne turški poveljnik, »moj položaj je sedaj kritičen. Doslej se je moje delovanje za mosleme omejevalo na delo proti narodu njihove lastne vere. Sedaj pa sem naenkrat poklican na boj proti narodu moje vere in proti najboljšemu zvezniku one dežele, ki jo moram še vedno imenovati svojo domovino. Dozdeva se mi, da moram udariti sedaj ali nikoli, reči pa moram kar naravnost, da bi se to nikdar ne moglo zgoditi v manj ugodnih razmerah.«

»Kaj! Tebi upada srce!« vzklikne Nicej, »no, potem moram jaz obupati. Tvoj neomahljiv značaj me je edini bodril v vseh naših drznih nadah!«

»In Eshil?« reče tujec in se nasmehne. »In Eshil, gotovo,« je odvrnil Nicej, »toda spoznal sem, da je tudi Eshil dolgočasen. Jaz koprim po dejanjih.«

»Morebiti se ponudi prilika prej kakor si moremo misliti,« odgovori tujec. »Bog je, ki vodi vse stvari. On ne zapusti pravične stvari. On ve, da so moje misli tako čiste, kakor je moj položaj zamotan. Še vedno mi rojijo po glavi nejasne misli, vendar jih nočemo sedaj razpravljati. Jaz moram odtod, dragi knez. Sapa je prijetna. Ali si kedaj videl Humijada?«

»Vzgojen sem bil na transilvanskem dvoru,« odvrne Nicej in nekam v zadregi

povesi svoje oči. »Slaven vitez je, glavni branitelj krščanstva!«

Turški poveljnik vzdihne. »Kadar se zopet snideva,« reče, »srečava se morebiti z jasnejšimi nadami in bolj vselega srca. Sedaj pa treba, da se poslovim.«

Knez se žalostnega obraza obrne in pritisne svojega tovariša na svoje prsi.

»Žalosten konec je to vseh naših srečnih ur in visokih načrtov.«

»Premlad si še, da bi se prepiral s srečo,« odvrne tujec, »kar se pa mene tiče, še nisem poravnal svojih računov z njo. Za sedaj pa, dragi Nicej: Z Bogom!«

»Z Bogom!« odvrne atenski knez, z Bogom, dragi Škenderbeg!«

II.

Škenderbeg je bil najmlajši sin epirskega kneza, ki se je v začetku vladanja sultana Amurata II. skupno z drugimi grškimi knezi zamen ustavljal prodiranju turškega orožja v Evropi. Epirski knez si je zagotovil mir s tem, da je izročil svoje štiri sinove kot poroke turškemu vladarju, ki se je zavezal, da jih da vzgojiti v vseh vednostih ter da se pri tem ozira na njihovo vero. Ob smrti epirskega kneza se pa Amurat ni mogel premagati, da ne bi porabil ugodne prilike in priklonil svojemu cesarstvu bogate dežele, po kateri je tako dolgo hrepenel. Turška vojska je udrila v Epir in se polastila glavnega mesta Kroje. Otroci prejšnjega vladarja so bili obsojeni v smrt. Lepota, nadarjenost in srčnost so

rešile najmlajšega izmed njih usode njegovih zastrupljenih bratov. Škenderbeg je bil vzgojen v Andijanopliju v mohamedanski veri in ker se je že v zgodnji mladosti odlikoval v sukanju orožja pred vsemi moslemskimi vojak, se je zelo priljubil sultanu in se je v vojaški službi kmalu povzpelo do najvišjih stopenj.

V teh časih je nepremagljivo prodiral Turek in s strahom navdajal vse krščanstvo.

Carigrad, tedaj glavno mesto grškega cesarstva, so že večkrat oblegali predniki sultana Amurata, in samo srečni dogodki in ponižujoči pogoji so ga še rešili padca. Vladarji Bosne, Srbije in Bulgarije in grški knezi Etolije, Macedonije, Epira, Aten, Fokije, Beotije in vseh pokrajin notri do Korintske ožine so plačevali Amuratu davek; ostalo Evropo pa so obvarovali njegovega jarma hrabri Ogri in Poljaki katere je srečna zveza združila pod vrhovnim vladarstvom kralja Ladislava, ki je navdušen po vneti zgovornosti papeževega poslanca kardinala St. Angelo in vsled prošnji srbskega vladarja zapustil v onem času, ko se začelna naša povest, na čelu velike vojske Budo, prekoračil Donavo in se pridružil svojemu hrabremu podkralju, slovitemu Ivanu Hunjadiju, transilvanskemu vojvodi, porazil Turke v ljutem boju, osvobodil Bulgarijo in prodri do vznožja gorovja Haemus, ki slovi dandanes pod imenom Balkan. Tukaj je čakal kristiane turški poveljnik Karambeg in sem je bil njemu na pomoč poslan Šken-

derbeg na čelu vojske janičarjev, in podložnih Epircev.

Ako bi navdajalo Škenderbega navadno častihlepe, bi sreča, kakor mu jo je snoval sultan Amurat, popolnoma izpolnila njegove najvišje želje. Turški sultan je določil za grškega princa eno svojih hčera in vrhovno poveljstvo nad vso svojo vojsko. Obsipal ga je z največjimi častmi in neizmernim bogastvom, in to po pravici, ker brezprimerna hrabrost in nedosegljiva spretnost njegova je že priklonila nekoliko najlepših azijskih pokrajin turškemu cesarstvu. Zato bi bil lahko imel Škenderbeg mnogo večji vpliv nad Amuratom, kakor ga je imel katerikoli njegovih dvorjanikov. Toda Škenderbegovo srce se je malo oziralo na to laskavo naklonjenost. Njegova turška vzgoja ni mogla nikdar izbrisati iz njegovega spomina zavesti, da je Grk, in akoravno je bil vzgojen v moslemski veri, se je že v prvih časih svojega izobraževanja v vojaški službi skrival povrnil k veri svojih krščanskih očetov. V Amuratu je videl morilca svojih najdražjih sorodnikov in zatiralca svoje domovine; ker pa je bil miren po svojem značaju in hladnokrven vsled svoje razsodnosti, zato Škenderbeg ni nikdar izdal svojih tajnih čutil, dasi je že dolgo in resno razmišljal o vzvišeni svoji dolžnosti, kako osvoboditi svojo domovino.

Škenderbega so poslali na Grško, da uredi davek in pogodbe z grškimi knezi in tukaj se je seznanil z mladim Nicejem

za liberalno bisagarsko narodništvo in je dr. Oražen to veliko narodništvo razglasil svetu v »Laibacher Zeitung« v samonemškem jeziku in v slovenskem jeziku celo v »Mladosti«, glasilo »Orlov«, ki je ta inserat na celi svoji zadnji strani le zato priobčilo, da so se Orli norčevali iz sokolskega starostja. »Narod« naj bo o inseratih lepo tiho, da mu ne povemo takih, da ne bo več hodil na sonce! Škandal za list »Slovenski Narod«, da dr. Oražena zagovarja. S tem ta list, ki je zagovarjal že politične zveze z Nemci, ostane sam sebi zvest in Oražen je tudi lahko zadovoljen s svoj družbo, v kateri »gluha skup štiriha«.

Ij V Meran se je, kakor se govori, odpeljal dr. Oražen. Prepovedal je baje strogo, da bi se za njim pošiljal »Slovenec«.

Ij Zanimiva »sokolska« zabava je bila v nedeljo pri Štruklju. »Sokol I.« je priredil ondi svoj »zabavni večer«. »Narod« piše, da ima največ zaslug za ta večer g. I. Počivalnik. »Narod« pa tudi precej jasno opiše kak je bil ta »sokolski večer«. »Narod« poroča: »G. Lušin je z veliko andohtjo začel razvijati neko majhno stvar, in ko se je slednjič pokazala v njegovi roki zelena knjižica, tedaj je udarilo občinstvo v bučen smeh. Pa to še ni bilo vse. »Starinar« je vzel v roko drugo stvar, povito gotovo z desetimi ovoji. Ko se je po daljšem odstranjevanju teh ovojev slednjič pokazalo najnovše in najznamenitejše slovensko literarno delo v svojem originalu z rdečimi platnicami, tedaj je bučilo občinstvo v gromovit smeh. To smo priobčili iz »Naroda« da se spozna nivo, na katerem stoji slovensko sokolstvo! Tako delajo slovenski Sokoli za zeleno brošuro celo na svojih zabavnih priredbah, kjer se zbira tudi slovenska mladina, sokolski naraščaj. Očetje in matere — to opravite s svojo vestjo, ako morete sokolskim propagatorjem zelenih bukvic zaupati svoj naraščaj! Slovenski Sokoli so tudi tisti, ki škofovo knjigo impertinentno usiljujejo onim, katerim ni namenjena! Bilo bi pač umestneje da bi na tej zabavi Podčepnikov, gospod Lušin iz papirja izmotal sodček — Aurovega piva, ta simbol sokolskih Podčepnikov. Pravijo, da se je ob teh prizorih posebno pobožno držal g. Dermelj, ki orglja pri oo. jezuitih. »Narod« pohvalno omenja, da so na tej zabavi pohvalovali tudi gđc. Hofmanova, Črnetova in Debevečeva. Kako je že rekel Goethe? Das Ewigweibliche zieht uns hinan«.

Ij Ljud volitev v obrtno sodišče, ki so se vršile v nedeljo, še ni uradno proglašeno. Osrednja komisija je pač seštel glasove, a dognati mora še, ako spadajo kandidati v dotično skupino.

Ij Tečaj za serviranje, ki ga je priredila ljubljanska gostilničarska zadruga v hotelu »Tivoli« in ki ga je vodil dunajski strokovni učitelj Josel, se je pretečeno soboto zaključil z javno skušnjo učenec in učencev. Poučevalo se je praktično na podlagi znane strokovne knjige ravnatelja Hessa in kakor je pokazala skušnja, je uspeh tečaja izborn. Učenec in učencev je bilo 26. Skušnje so se udeležili zastopniki deželne vlade, deželni odbornik prof. Jarc, ljubljanski župan Hribar, zastopnik deželne zveze za tujski promet dr. Krisper in šolski odsek gostilničarske zadruge. Po končani skušnji je voditelj tečaja Kenda izrekel zahvalo vsem podpornikom, dr. Krisper je izrekel priznanje gostilničarski zadrugi, ki je ta tečaj samostojno priredila, deželni odbornik profesor Jarc je zagotovil gostilničarstvu naklonje-

to znanje je kmalu dozorelo v prijateljstvo. Nicej je bil neizkušen človek; narava ga ni odmenila za delo. Mladi grški knez je posedal ob vodometu in sanjal o slavi minulih dni. Sredi svojih dvorjanikov je zavidal Leonido in bi rad tekmoval s Temistoklejem. Strastno je ljubil starodavno književnost svoje domovine in je, kar je bilo redko v onih časih, raje imel Demostena in Lizijo nego Krizostoma in Gregorija, in raje poslušal zборе grškega gledišča kakor himne grške cerkve. Čvrsta enerģija in plemenita preprostost Škenderbegovega značaja je poklicala mlademu knezu v spomin klasične junake, katerih je tolikrat razmišljal.

Škenderbeg je Niceju, prvič v svojem življenju, zaupal mnogo skrivnosti svojega srca in mladi knez je ves razvnet poslušal navdušujoče besede. Pogosto sta se razgovarjala o usodi svoje domovine, vzpodbujala sta se po medsebojni iznajdljivosti in morala načrte, kako jo osvoboditi, opustiti. Tedaj pa je bil Škenderbeg nenadoma poklican k armadi. Ločitev je bila težka. Čutila sta, da sta prijatelja in ločitev prijateljev, ki jih združuje isti duh, je vedno bridka. Škenderbeg je stopil na ladjo otožen, toda miren. Nicej se je vrnil žalosten in slabe volje v svojo palačo, kjer se je razljutil nad svojimi dvorjaniki; ko je bil pa sam, je pretakal celo solze.

(Dolge.)

nost deželnega odbora. Načelnik gostilničarske zadruge Tosti je zaključil to zanimivo skušnjo s pozivom na učence in učenke, da naj se strokovno izpopolnjujejo in tudi pri svojih tovariših delujejo za napredek gostilničarstva, da se konečno doseže glavni namen zadruge: Ustanovitev gostilničarske šole v Ljubljani.

Ij Osebnost. Finančni komisar g. dr. Rudolf Sajovic je vpoklican v službovanje k finančnemu ministrstvu.

Ij Neusmiljen oče. V trnovskem predmestju se je razširila govorica, da neki oče svojega 20 mesecev starega otroka nečloveško trpinči. Pristojna oblast se je o tem prepričala in dognala, da ima otroče po životu od udarcev mnogo podpluh. Neusmiljenega očeta so naznanili pristojni oblasti.

Ij Surovina. Ko se je predvčerajšnjem delavka Marija Smukova pri zgradbi hiše v Hilšerjevi ulici z zidarjem Francetom Kotnikom prepirala, jo je ta tako udaril po ustih, da ji je izbil zob. Pobotala se bosta pred sodiščem.

Ij Izgubljeno. Trgovski vajenec Stanko Blaznik je izgubil srebrno remontoar uro s kratko verižico. Tovarniška delavka Marijana Sivčeva je izgubila denarnico, v kateri je imela 50 K denarja.

Ij Umrli so: Edvard Gratzer, vodja zemljiške knjige v p., 85 let. — Stanko Serše, stružecv sin, 9 mesecev, Sv. Petra cesta 51. — Marian Verovšek, mag. uradnika sin, 3 mesece. — Marija Speljak, gostija, 89 let, Radeckega cesta 11. — Maks Zalar, sprevednikov sin, 1 mesec, Zaloška cesta 13. — Ana Ostanek, delavčeva hči, 5 mesecev, Rimska cesta 6. — Marija Goršič, kuharica, 41 let. — Volbenk Boncelj, delavec, 37 let. — Jožef Kvocijes, gostič, 53 let. — Franja Suhovertnik, 36 let. — Ivan Rozman, delavčev sin, 2 leti, Streliška ulica 15. — Franja Kupič, bivša kuharica, 73 let, Streliške ulice 10. — Ant. Tomšič, posestnikov sin, 25 let.

Ij Nevarno je oboliel mesarski mojster g. Kunstelj. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

ANGLEŠKO BRODOVJE NESPOSOBNO ZA VOJSKO.

Lord Beresford je imel govor, v katerem je naglašal, da angleško brodovje ni pripravljeno za vojsko. Manjka mu ladij, križaric, nima dovolj zalog in popravilšč. Manjka tudi premoaga, ni dovolj vojakov.

V TURČIJI

so izdali sultanov ukaz, po katerem morajo postati vojaki tudi kristjani in judje. Na grško mejo so odposlali štiri bataljone in dva gorski brigadi. Turški vojaki so doživeli velik poraz v Džemenu.

Izpred sodišča.

Kolo prodal. Franc Nedelko, mehanikar v Karfenbergu, je služil pri 27. pešpolku kot orožni mojster v Ljubljani. Kot tak je kupil pri tukajšnji tvrdki Jax in sin na 250 kron cenjeno kolo. Zavezal se je v šestmesečni obrokli kupnino poravnati, tvrdka si je pa pridržala lastninsko pravico do kolesa, dokler ne bode poravnana kupnina. A že čez nekaj mesecev je Nedelko kolo prodal za 104 K, ne da bi bil kaj tvrdki plačal. Obdolženec, ki to priznava, je bil na dva meseca ječe obsojen.

Upor proti mitniškemu pazniku. Alojzij Janežič, hlapec pri založniku Mengiške pivovarne v Ljubljani, je bil od paznika pri mitnici cerkve Jezusovega Srca pozvan, naj ustavi uprego ter pokaže, kaj da ima v posodah, ali se pa izkaže z boletjo, da je plačana užitnina. Janežič je dobro vedel, da vsa užitnina ni plačana ter je hotel konje z vozom naprej pogoniti. Paznik je pa stopil k vozu, da bi ga ustavil, a Janežič ga je sunil od voza in mu izbil čepico z glave ter hitel z uprego domu. A za petami mu je bil paznik ter zagrabil spredaj konje. Janežič skoči v paznika, ga zgrabi za vrat, med tem je pa prišel še drugi domači hlapec Martin Drašler, ki se je tudi zaletel v paznika. Janežič je dvignil bič in vpil: »Le pridi notri, ti bom že pokazal« ter ga psoval s kmetom, smrkvcem in rekrutom. Za kazn bo sedel Janežič štiri, Drašler pa dva meseca v težki ječi.

MORILKA STEINHEIL OPROŠČENA.

Pariz, 16. novembra. Poroča se, da so bili porotniki med posvetovanjem zaradi obsodbe Steinheilove različnega mnenja z ozirom na posledice, ako se spozna Steinheilovo za krivo zločina. Nekaj porotnikov se je izreklo, da se Steinheil obsodi z olajšujočimi okolnostmi na približno pet let zapor. Predsednik sodnega dvora pa, katerega so porotniki poklicali k seji, je izjavil, da bo najmanjša kazn 20 let, ako se pritrdi krivdi. Porotniki, ki so glasovali za krivdo Steinheilove, so bili iz delavskih slojev. Po dolgem posvetovanju se je izreklo 7 porotnikov proti in 5 porotnikov za obsodbo. Končno se je posrečilo večini porotnikov pregovoriti dvadelavca, s pretvezo, da bo bržkone Steinheilova obsojena na smrt, da sta glasovala za oprostitev. Tako je

bila Steinheilova oproščena z 9 proti 3 glasovi porotnikov. — Francosko časopisje piše o oproščanju Steinheilove zelo neugodno ter trdi, da bo ta razsodba zelo slabo vplivala na justico na Francoskem.

Telefonska in brzoljavna poročila.

NEMCI VSTRAJAJO PRI SVOJI TAKTIKI.

Dunaj, 16. nov. V današnji seji izvrševalnega odbora nemških strank je bilo sklenjeno, da nemške stranke vstrajajo pri svoji dosedanj taktiki, češ, da ni povoda dosedanja taktiko izpremeniti in prvotne sklepe revidirati. Bienenrth je popoldne sprejel voditelje nemških svobodomiselnih strank in nemških krščanskih socialcev. Popoldne je imela sejo parlamentarna komisija poljskega kluba. Politični položaj je nespremenjen.

ENKETA O SOCIALNEM ZAVAROVANJU.

Dunaj, 16. novembra. Danes se je tu pričela enketa o socialnem zavarovanju, katero je sklenil državnozborski socialni odsek. Navzoč je tudi deželni poslanec dr. Ivan Zajec.

MED AVSTRIJO IN SRBIJO.

Belgrad, 16. nov. Komisija za ureditev meje na Drini se je svoječasno izrekla v prilog Avstro-Ogrski. Srbska vlada sedaj izjavlja, da to razsodbo ne pripoznava in je odredilo novo komisijo.

JAPONSKA IN RUSIJA.

Pariz, 16. novembra. Listi dementirajo vesti, da je vzhodno - kitajska železnica Rusija prodala Japonski.

NAPADI NA ANGLEŠKEGA PODKRALJA MINTO V INDIJI.

Amadabat, 16. novembra. Ko se je v soboto peljal podkralj Minto s svojo soprogo po mestnih ulicah, je eksplodirala na neki cesti v bližini njegovega voza bomba. Na tleh so našli nekega človeka z odtrganimi rokami in poleg njega še neeksplodirano bombo, napolnjeno z melinitom. Ranjenec ni bil napadalec in je hotel bombo samo pobrati. Ko se je približal podkraljev voz, se je opazilo nekega Indijca, kako je nekaj vrgel proč. Podkralj se je peljal dalje, a kmalu po bombnem napadu, je nekdo zagnal izmed množice proti podkraljevemu vozu dve sulici. Eno sulico je odbil poleg voza jezdeči dragonski častnik s sabljo, druga sulica pa je ranila častnika - domačina, ki je držal nad podkraljevo soprogo solčnik.

London, 16. novembra. Napadi na podkralja v Indiji so tu povzročili precejšnje razburjenje, ker postavljajo v jasno luč takozvano »indijsko vprašanje«. Zelo vznemirljivo je to, da se doslej še ni posrečilo zaslediti napadalcev, ker so izgubili v množici brez sledu. Brezdvomno je, da obstoji zelo obsežna zarota.

SLEPARSKI POIZKUSI V SARAJEVU.

Sarajevo, 16. novembra. Na 17 oddelkih Srbov so dospela pisma, v katerih se od vsakega zahteva, da prinese na gotov prostor 300 dinarjev. Ako bi tega ne storili, se grozi, da se bo proti njim uporabljalo teroristična sredstva. Srbi so izročili pisma oblastem. Upeljala se je stroga preiskava.

PERZIJSKI PARLAMENT.

Teheran, Včeraj je bil v navzočnosti šaha in kneza regenta otvorjen perzijski parlament.

KORUPCIJA V BELGRADU.

Belgrad, 16. nov. »Zvono« poroča: Pred 5 leti je kupila soproga tedanjega ministrskega predsednika Pasiča, — s pomočjo večjega posojila srbske zemljiške kreditne banke (Uprava fonda), veliki hotel »Imperial« sredi mesta Belgrada. »Zvono« poroča, da Pasičeva žena še do sedaj ni plačala že 10 zapadlih amortizacijskih rokov in tudi obresti ne. Banka kljub temu ni sodnijsko iztirjala zapadlega dolga kot navadno dela pri veliko manjših posojilih.

GROZNA NESREČA V RUDNIKU.

New York, 16. nov. Grozna rudniška nesreča v Sherryju (država Illinois) je največja, kar jih je bilo zadnja leta v Ameriki. V rudniku je bilo v času katastrofe 490 delavcev, od katerih so se le malokateri rešili. Rešeni rudarji so mnenja, da je večina njihovih tovarišev pobegnila pred dimom in plamenom v nižje ležeče rove, kjer so morali kmalu nato, stisnjeni v veliki gnječji, umreti grozne smrti. Rešitev ni bila mogoča. Najmanj 478 rudarjev se je zadušilo v gorečih rovih. Požar je nastal vsled eksplozije premogovnega prahu. Strašno je bilo slišati jok obupanin žen in otrok, ko je oblast dala zapečatiti rove, da uduši ogenj. Več žensk je zblaznelo. Včeraj so rove zopet odprli. Rešilna ekspedicija je trikrat šla v rove, ne da bi kaj opravila ter se je vrnila. Ker je ogenj zopet izbruhnil, so rove zopet zaprli. Pogreb onih ponesrečenih rudarjev, katerih trupla so dobili prvi dan, se je vršil ob splošnem joku in obupu.

POVODNI V MALI AZIJI.

Carigrad, 16. novembra. Iz Adane in Trapezunta poročajo, da je bila tam velika povodenj, ki je uničila polje in mnogo hiš. Tudi mnogo ljudi je utonilo.

POTRES NA KANARSKIH OTOKIH.

Madrid, 16. novembra. Na Kanarskih otokih je bil močan potres.

Darovi.

DAROVI ZA »PRIPRAVNIŠKI DOM« (XXIX. izkaz.)

Darovali so p. n. dobrotniki: Neimenovan (po mil. g. proštu Sajovicu) 50 K; Kalan Janez 20 K; po 10 K: Fettich Frankheim Ant., Schweiger Fr., Stazinski Nikolaj, Cuderman Ivan, Karlin Janez, Jovan Janko, Dolinar Fr., Lovšin Anton, Krek Fr. 6 K; po 5 K: Pavlin J., Molj Jan., Regen Jožef, Pfajfar Janez, Zbašnik Fr., dr. J. Svetina, Onušič Fr.; po 4 K: Renier Jan., Bizjan Janez, Jemec Anton, Jamnik Anton, Lah Lavr., dr. Jos. Jerše, Mlakar Janko, Potokar Jožef; po 3 K: Kajdiž Tom., Gnidovec Karol, dr. Fr. Perné, Kunaver Jan., Berlic Ivan, Možina Iv., dr. J. Koren, Zupan Josip; Juvan Fr. 2 K 80 v; Traven Ivan 2 K 20 v; Šarec Alojzij 2 K 20 v; po 2 K: Zakotnik Josip, Plavtarič Josip, Kunstelj Fr., dr. M. Opeka, Zevnik Mihael, dr. J. Gnidovec, Hauptman Peter, Kadunc Fr., Mrak Mat., Rihar Matej, Globelnic Ivan, dr. J. Demšar, Čerin Karol, Zorec Fr., Potočnik Tom., Šelib J., Zelnik Jos., Šalehar Ign., Erker Josip, Meršolj Jan., Hiersche Fran, Bartol Balt., Povše Henrik, Ramoveš Andrej, Sever Fr., Šašelj Ivan, Pfajfar Jan., Müller Ivan, Zušl Ign., Pipan Andrej, Reboli Matej, Teran Jan., Plahutnik Ivan, dr. J. Janežič, Čadež Viktor, Janež Dom., Rihar Fr., Ažman Andrej, Znidaršič Anton, Barle Ivan, Rozman Jurij, Koželj Matej, Štrukelj Jan., Pavlovčič Jak., Soukup Iv., Smolej Rih., Sevar Jan., Kummer Alojzij, Ahačič Matej.

Razne stvari.

V treh letih izvršila 34 umorov. Iz Belgrada poročajo: Vsa zahodna Srbija se je oddahnila, ko se je pretečeni torek raznesla vest, da sta orožnika Ljubomir Kovačević in Miloš Stojković ustrelila znana roparja Baltiča in Markoviča. Z Markovičem in Baltičem sta pa bila ustreljena še dva druga hajduka. Lov za roparji je trajal tri dni in se je raztezal do južnobosanske meje, kjer je Baltiča zadel strel v desno nogo. Ko je videl, da mu je nemogoče še dalje bežati in ker je vedel, da nima pričakovati usmiljenja od svojih preganjalcev, je prosil Markoviča, naj mu stori zadnjo uslugo in ga ustrelj, da ne pade živ v roke razjarjenih kmetov. Tako je umrl Baltič, ki je samo v letošnjem letu izvršil 17 umorov. Njegov tovariš Milan Marković je bežal nazaj proti vasi Vrteljka. Zasledovalci so mu bili vedno tik za petami. Zabarikadirale se je skupno z nekim preživelim hajdukom Baltičeve čete v samotni hiši, katero pa so preganjalci od vseh strani obstreljevali. Marković je napravil obupen poizkus, da bi prodril vrsto zasledovalcev, pa zadeli so ga trije streli in čez tri ure je umrl. Baltič, Marković in tovariši so v zadnjih treh letih izvršili 34 umorov ter nešteto ulomov in veliko ropov.

Novi časopisi v Belgradu. Iz Belgrada poročajo. Včeraj so izšli tu štirje novi listi, tako da sedaj izhaja v Belgradu 17 dnevnikov. Prvega izmed novih listov je začel izdajati polkovnik Vašič, bivši vojni minister umorjenega kralja Aleksandra, in ima ime »Moč Naroda«. Tendencia mu je protidinastična in demokratična. Drugi list je začel izdajati Vladimir Savic, bivši šef srbskega tisk. urada. List zasleduje rusofilska stremjenja. Tretji list je ustanovila omladina Pašičeve struje in se imenuje »Pobeda«. List bo služil velesrbski propagandi v Bosni in Hrvaški. Četrty list pa je začel izdajati časnikar Vojeslav Rosić.

Služaj za smeh. K nekemu zdravniku pride oče z 12-letnim sinom, češ, da mu da zdravniško spričevalo, ker je sin vsled tepenja postal gluhi. Zdravnik preiskuje; nakrat reče bolj tiho svojemu asistentu: »Ne morem prav notri videti; prinesite mi nož, da to odrežem.« V tem trenutku plane deček iz sobe in pusti osramočenega očeta samega. S kislim obrazom plača ta od zdravnika zahtevani znesek in mrmra pred seboj: »Ti vrage vsi skup držijo; nič se danes človeku več ne posreči.«

Slabi učenci, veliki možje! Napoleon I. je bil učenec, o katerem so se učitelji izjavili, da ni za nobeno stroko. Ulises Grant, poznejši predsednik Zedinjenih držav, je delal veliko žalosti svoji materi zaradi slabih redov, ki jih je prinašal iz šole. In še v moški starosti ni bil nikakor sposoben za računanje. Linné, eden največjih botanikov, je bil izročen krpatelju čevljev, ker ni bil v šoli za nič. Le z velikim trdom se je posrečilo prijatelju dru-

žine, da so ga poslali žopet v šolo. Newton je bil med najbolj lenimi in pomanjkljivimi v njegovem razredu. Toda hudobna opazka nekega součenca ga je privedla do resnega učenja. Swifta so vrgli na vseučilišču v Dublinu ter ga proglasili oslom v hlačah.

Proti nagluhosti. Zadnje čase uporabljajo za ozdravljenje nagluhosti fibrolysin, ki ima to lastnost, da mehča in odlušči brazgotine. Nagluhost je namreč največkrat posledica zabrazgotenja. Fibrolysin se uštrkne pri ušesu pod kožo. Dr. Erbstein v Petrogradu poroča o 14 slučajih, kjer je on bolnike tako zdravil. Šest nagluhih, ki so trpeli radi kroničnega katara v srednjem ušesu, je ozdravil do dobra. Od štirih nadaljnjih so postali boljši pri isti bolezni, ki pa niso imeli brazgotin na bobnični mreni, sta postala dva zdrava. Nobenemu se ni uštrkavalo več kot dvajsetkrat, pa tudi nobeden ni čutil nikakih drugih posledic, le dva sta trdila, da ju je na dan injekcij bolela glava.

Duh, ki ima kosti. Listi sporočajo, da so prišli v Berlinu na sled goljufivi spiritalističski prevari, kar je povzročilo med berlinskimi spiritalisti veliko zmedo in nevoljo. Zaprl so neko gospo Ano Abend in njenega soproga; Ana Abend je ondi znana kot izboren »medium«. Dolgo vrsto let se pečata ta dva zakonska s to »obrtjo«; imela sta obiskovalce iz vseh slojev, ker sta »privabljala duhove odmrlih nazaj«. Bogataši so morali plačevati veliko vstopnino, da sta jih vpeljala v skrivnostni svet duhov. Zadnjič enkrat so pa obiskali skrivni policisti, ki so se predstavili kot zvesti spiritalisti, predstavo omenjene zakonske dvojice. Pograbil so prvega »duha«, ki se je prikazal na odru. [Toda v začudenje vseh navzočih je zaječal duh čisto po človeško. Pokazalo se je, da je bila gospa Ana Abend, ki so jo takoj nato z možem vred odvedli v zapor. — Navzoče občinstvo se je seveda razočarano in potrto razšlo.

Cerkveni letopis.

c Vič-Glince. Ker imamo krasno novo cerkev, novo župnijo, se dosledno spodobi, da bodo prenovljena tudi naša srca. Za to se bomo potrudili prihodnji teden od 20. do 28. novembra, ko se bo v župniji pod vodstvom o. jezuitov obhajal sveti misijon. S tem, da se bo vsa župnija duhovno prenovila in se še trdnješe oklenila sv. matere cerkve, bomo gotovo tudi najsvetaneje in najkoristneje proslavili 700-letnico ustanovitve frančiškanskega reda. Ker je tukajšnje prebivalstvo po večini med dnevom zaposleno po tovarnah, se bo misijonsko delo največ vršilo jutraj in zvečer. Vsled tega bosta med tednom samo po dva misijonska govora na dan, namreč jutraj ob 5. in zvečer ob 7. uri. Župljani se vesele izvanrednih duhovnih milosti, ki jim bodo te dni na razpolago. Dal dobri Bog, da bi se res vsi udeležili teh milosti, da bodo ob sklepu sv. misijona vsi potolaženi in spravljani s svojim Stvarnikom. Da bi bil uspeh sv. misijona tem obilnejši, se ta teden vsak večer ob pol 7. uri v župni cerkvi zbiramo k skupni molitvi sv. rožnega venca. — P. Avg. Čampa, sup.

Dobivanje zob

Ne vznemirjajte se vsled dobivanja zob. Vaših otrok, ampak dajte malim **Scott-ovo emulzijo** in ne boste imeli nobenih noči več brez spanja. Presenečeni boste, kako lahko in brez bolečin bodejo prodrli potem zobje.

Scott-ova emulzija

obsega v lahko prebavni obliki vse potrebne snovi, za pridobitev belih, ravnih in močnih zobčkov.

Cistost in močan učinek 2615

Scott-ove emulzije

sta neprekosna. »SCOTT« prebavi lahko celo za najslabši organizem.

Scott-ova emulzija

je in ostane vzor-emulzija.

Gena izvorni steklenici 2 K 50 vinarjev.

Dobi se v vseh lekarnah.

Posteljno vlago

odstrani **zajamčeno** takoj! Slovita priznanja in pohvale. Zdravniško priporočeno. Starost in spol se morata nanašati. Knjižico pošlje zastoj: **Zavod „Sanitas“** Velburg P 347 Bavarsko. 2843 1

Naročajte „Slovenca“!

1236 Zahvala. 1—1

Za vse ob nenadni smrti našega nepozabnega soproga, oziroma dobrega očeta, gospoda

Josipa Kosa

c. kr. rezervnega poročnika in c. kr. poštnega višjega oficila

izkazano nam sočutje, dalje za dragemu pokojniku izkazano zadnjo čast se najiskrenejše zahvaljujejo

žalajoči ostali.

3193

Globoko potrtem srcem javljamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena, nepozabna gospa

Marija Kogej

nadučiteljeva vdova

danes ob 2. uri popoldne, previdena s sv. zakramenti v 69. letu svoje starosti mirno izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo dne 17. novembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. zadušne maše se bodo brale v tukajšnji dekanijski cerkvi.

Idrija, dne 15. nov. 1909.

žalajoči ostali.

3196

Potrtem srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša preljuba soproga, mati, oziroma stara mati, gospa

Antonija Oswald, roj. Petrič

soproga c. kr. davčnega oficila

danes 16. novembra previdena s svetimi zakramenti za umirajoče umrla po dolgi bolezni v 41. letu svoje starosti.

Pogreb bode v četrtek dne 18. novembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v tukajšnji dekanijski cerkvi.

Idrija, 16. novembra 1909.

Ivan Oswald, soproga in ostali žalujoči otroci.

3192 Zahvala. 1—1

Za mnogoštevilne dokaze presrečnega sočutja povodom nenadomestljive briske izgube dragega soproga in ljubega očeta, gospoda

Antona Kuralt

c. k. davkarja v pokoju

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za njih tolažbo in spremstvo k zadnjemu počitku našo iskreno zahvalo.

Senožeče, 15. novembra 1909.

žalajoči ostali.

blagajničarka

za manufakturno trgovino katera je urna v računstvu in vajena občevariti v občinstvom. Vstop lahko še ta mesec. Pismene ponudbe je poslati Poštni predal 69, Ljubljana.

Brady-jeve želodčne kapljice

s podobo

Marijacejske Matere Božje

kot varstveno znamko, zato zvane Marijacejske želodčne kapljice, so najboljše, skozi 30 let preizkušeno sredstvo proti motenju v prebavi vseh vrst, gorečici, zaprtju, glavobolu in težkočam v želodcu, tvoritvi želodčne kisline itd.

Dobi se v lekarnah za ceno K — 80 in K 1.40. Razpošilja na deželo lekarnar C. Brady Dunaj 1., Fleisch-12—1 markt št. 2/462. 3118

6 steklenic za K 5.—, 3 dvojne steklenice za K 4.50 franko. Pazite na varstveno znamko s podobo Marijacejske Matere Božje, rudeč ovitek in podpis

C. Brady

Takoj se sprejme dobro izurjena

prodajalka

ki govori oba deželna jezika. — Ponudbe s sliko na upravo tega lista pod šifro „Meža“. 3160 6—1

Razglas.

Odšel je dne 3. t. m., 36 let stari, slaboumni **Janez Malenšek** brez sledu po svetu. On je srednje postave in gleda hudo plaho. Kdor kaj ve o njem, naj blagovoli naznaniti bratu Ignaciju Malenšek na Bistrici št. 19, občina St. Rupert na Dolenjskem. 3186 1—1

Mladenič, 24 let star, priden in posten išče službe. Ponudbe na upravo »Slovenca«. 3197

Pozor! Prodaja Pozor!

najnovije narejene obleke jesenske in zimske, za gospode, dame, dečke in deklice po najnižji ceni edino

2629 1

konfekcijska trgovina **A. LUKIČ**, Pred škofijo 19.

Nc. I. 311/9
1

Razglas.

3194 2—1

V četrtek, dne 25. novembra 1909 ob 11. uri dopoldne vrši se vsled prošnje lastnika gospoda Martina Lesjaka

prostovoljna sodna dražba

hiše št. 60 v Krškem s sadnim vrtom pri podpisanem sodišču soba št. 1. Izklicna cena je 6000 K.

C. kr. okrajno sodišče Krško

15. novembra 1909.

C. kr. 27. domobranski pešpolk v Ljubljani oddaja za leto 1910 zakupnim potom dobavo kruha in ovsa.

Ponudbena razprava se vrši dne 24. listopada ob 8. uri zjutraj v provijantni pisarni: stara domobranska vojašnica, 1. nadstropje, vrata št. 74. — Natančnejša pojasnila se dobe vsaki dan od 8. do 12. ure v omenjeni pisarni. 3191 3—1

Pristno, če na podplatu

1860 10—1

ustanovno

: leto :

à 980

Šent Peterburške
GALOSHE
čevlji za sneg „Storm Slippers“.

Vsak dan jih izdela tovarna 60.000 parov!

Edini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

Prodaja na drobno v vseh boljših trgovinah za čevlje, gumi in modno blago.

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kapuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- In Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -